Ilgtspējas ziņojums 2023

ZAAO Nefinašu ziņojuma mērķis ir sekmēt uzņēmuma darbības atklātību, veicināt ieinteresēto pušu lojalitāti, uzticēšanos, kā arī apliecināt atbildīga uzņēmuma reputāciju, informējot par tā ietekmi uz vidi, darbībām sociālās un pārvaldības jomās.

Saturs

Vadības priekšvārds 2

Par SIA "ZAAO" 4

ZAAO 25 gadu vēsture 4

Būtiskākie dati 2023.gadā 5

Korporatīvā pārvaldība 6

ZAAO īpašnieki 6

Valde 6

Organizatoriskā struktūra 7

Ārējais revidents 8

Ētika 8

Iekšējās kontroles sistēma un risku vadība 9

Iepirkumi 9

Vides aizsardzība 10

Darba vide 11
Galvenie rādītāji 11
Darbinieku veselība un aizsardzība 14
Darbinieku labklājība un labbūtība 14
Prakses iespējas 15
Gada notikumi labās prakses popularizēšanā 16
Notikumi 16
Vizītes 18
Darbības novērtējums 19
Ieinteresētās puses 20
Atbalsts 21
Dalība asociācijās, apvienībās un nacionālās biedrībās 22
Darbības virzieni 23
Sadzīves atkritumu apsaimniekošana 23
Dalīti vākto atkritumu apsaimniekošana 24
Reģionālais atkritumu apsaimniekošanas centrs „DAIBE" (RAAC DAIBE) 26
Vides izglītība 28
Uzņēmumu un nozari raksturojoši nefinanšu rādītāji 32
Risku vadība 35
Meitas uzņēmums "ZAAO ENERĢIJA" 36
Attīstības prioritātes 37

Vadības priekšvārds

2023. gads – ZAAO 25. jubilejas zīmē

Aizvadītais gads uzņēmumam SIA "ZAAO" (ZAAO) pagāja 25 gadu jubilejas zīmē.

Šo gadu laikā ir izveidota moderna reģionāla atkritumu apsaimniekošanas sistēma Ziemeļvidzemē, kur ikviens iedzīvotājs vai juridiskā persona saņem konkrētām vajadzībām pielāgotu, kvalitatīvu un kompleksu pakalpojumu.

Gads bija intensīvi piepildīts ar darbiem, bet tas ir devis gandarījuma sajūtu par paveikto, lepnumu par mūsu darbinieku komandu un patiesu svētku sajūtu 25 gadu jubilejā.

Gada nogalē aprites ekonomikas centrā "Daibe" atklājām vairākus nozīmīgus infrastruktūras objektus – ceturto atkritumu krātuvi, jaunās infiltrāta attīrīšanas iekārtas, pievedceļu un lielāko būvprojektu uzņēmuma vēsturē – bioloģiski noārdāmo atkritumu (BNA) pārstrādes rūpnīcu "Daibe". Kopā ar ZAAO infrastruktūras objektiem tika atklāta arī ražošanas ēka, kuras būvniecība noritēja sadarbībā ar Cēsu novada pašvaldību.

Esam pilnībā gatavi uzsākt saviem klientiem piedāvāt bioloģisko atkritumu dalītu vākšanu, kā to nosaka prasības. BNA rūpnīcā veiksim bioloģiski noārdāmos atkritumu pārstrādi, tādējādi veicinot atkritumu atkārtotu izmantošanu.

Turpinājām optimizēt arī uzņēmuma iekšējos procesus – uzņēmumam tika pievienots meitas uzņēmums SIA "ZAAO ENERĢIJA".

Aktīvi iesaistījāmies izaicinājumu un pārmaiņu pilnā ārējo regulējošo prasību izmaiņu procesā, kas saistīts ar atkritumu apsaimniekošanas nozarē izvirzītajiem mērķiem. Ir izstrādāts un pašvaldības apstiprināts Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns nākamajam periodam līdz 2027. gadam, kas būs mūsu turpmākā ceļa karte aprites ekonomikas veicināšanā. Plānu apstiprinājušas Alūksnes, Balvu, Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Saulkrastu, Smiltenes, Valkas un Valmieras novada pašvaldības.

Nozīmīgs solis aprites ekonomikas virzienā ir arī uzsāktais darbs pie Vidzemes reģionālā aprites ekonomikas centra izveides Valmierā, Dzelzceļa ielā 5, un citām aktivitātēm, kas tiek attīstītas ES LIFE programmas integrētajā projektā "Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju".

Apzinoties, ka transporta sektors ir viens no lielākajiem siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju avotiem, iesaistījāmies projektā "Atbalsts transportā izmantojamās "zaļā" ūdeņraža enerģijas vērtību ķēdes reģionālai attīstībai Igaunijā un Latvijā". Projekta īstenošanas laikā secinājām, ka augstās izmaksas, kas saistītas ar ūdeņraža tehnoloģiju ieviešanu un uzturēšanu, radītu nesamērīgu cenu pieaugumu mūsu pakalpojumam. Šī ideja būtu attīstāma tālākā nākotnē, bet šobrīd uzņēmuma prioritāte ir nodrošināt ilgtspējīgus un pieejamus pakalpojumus saviem klientiem. Meklēsim iespējas un risinājumus biometāna izmantošanas attīstībai atkritumu savākšanas transportlīdzekļos.

Notika otrais atkritumu pārstrādes veicināšanas hakatonu "DaibeZero". Savas idejas attīstīja 10 komandas no visas Latvijas. Žūrija par labāko atzina komandu "ReCyclone". Ideju maratona mērķis ir samazināt atkritumu poligonos nonākušo un noglabājamo materiālu daudzumu, tā ir iespēja meklēt jaunus ceļus, jaunus virzienus ilgtspējīgākas Latvijas virzienā.

Nozīmīga ir bijusi valsts vietējās nozīmes autoceļa "Kūdums – Daibe – Pīpeņi" (V286) posma pārbūve, kas ved uz reģionālo aprites ekonomikas centru "Daibe". Ceļa posma pārbūve nodrošina reģionālā aprites ekonomikas centra "Daibe" attīstību nākotnē, lai mēs Vidzemē spētu izpildīt Latvijas valsts noteiktos mērķus atkritumu apsaimniekošanā. Liels paldies visiem, kuri ceļa uzbūvēšanai ticējuši un mērķtiecīgi strādājuši, lai šodien mēs visi būtu gandarīti par paveikto!

Viena no ZAAO darbības nozīmīgākajām ietekmes pusēm ir klienti.

2023. gadā atsākām darbu visā Balvu novadā, nodrošinot atkritumu apsaimniekošanas un vides izglītības pakalpojumu ikvienam Balvu novada iedzīvotājam.

Investējām infrastruktūras sakārtošanā un attīstībā. Mums ir svarīga sniegtā pakalpojuma kvalitāte un pieejamība, tai skaitā atkritumu šķirošanas iespējas. Sadarbībā ar Saulkrastu novada pašvaldību un AS "CATA"' Saulkrastos izveidojām plašāku un ērtāk piebraucamu EKO laukumu, tādējādi uzlabojot arī EKO laukuma pakalpojumus.

Lai uzlabotu klientu servisu, izvaidojām jaunu tīmekļa vietni www.zaao.lv ar pilnīgi jaunu vizuālo dizainu un izkārtojuma izmaiņām, nodrošinot klientiem ērtāku informācijas meklēšanu par uzņēmuma sniegtajiem pakalpojumiem.

Ilgtspējīga attīstība Latvijā
ir mūsu prioritāte!

Cilvēkam un videi!

Gints Kukainis
SIA "ZAAO"
valdes priekšsēdētājs

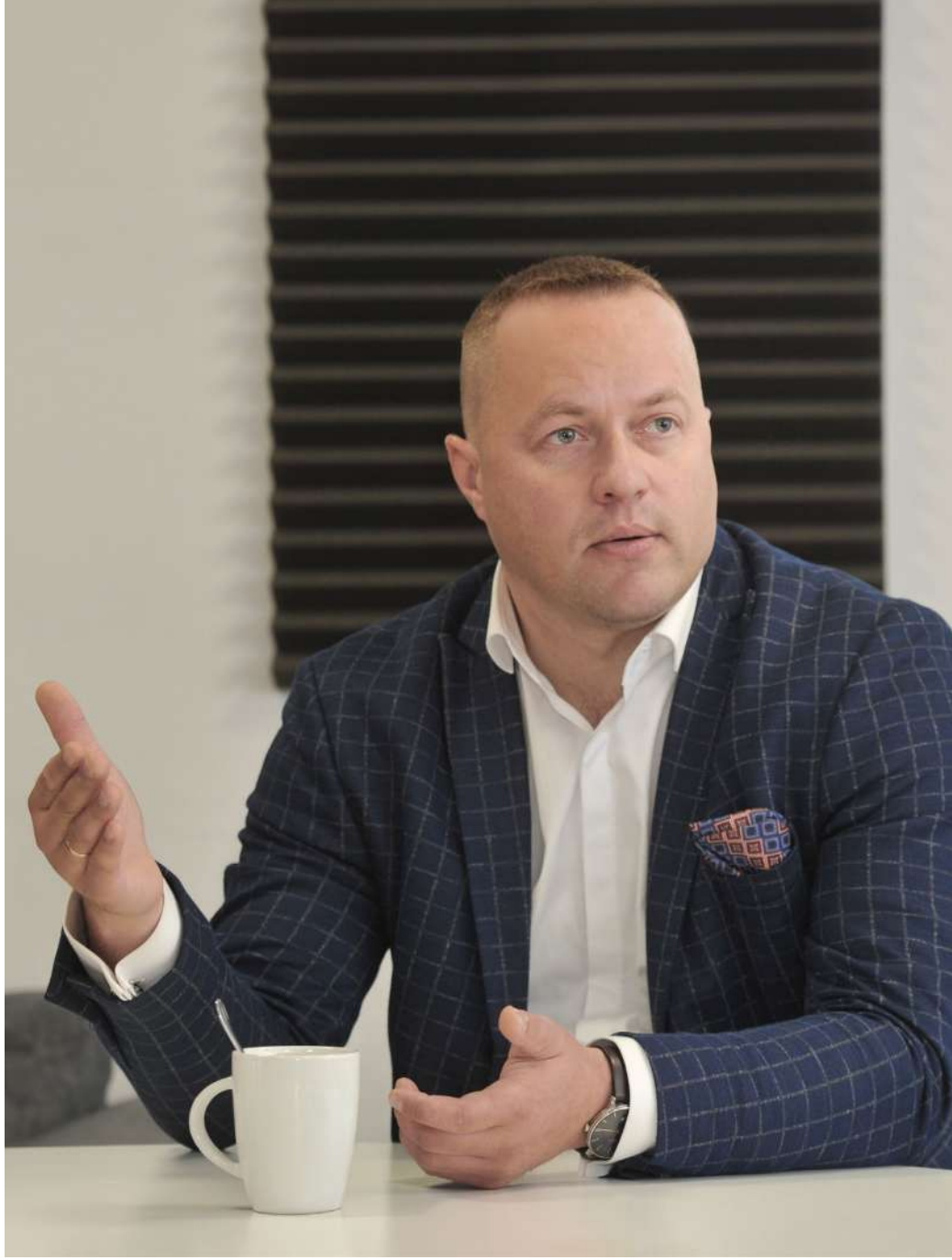

Par SIA "ZAAO"

ZAAO 25 gadu vēsture

ZAAO ir 100% pašvaldībām piederoša kapitālsabiedrība, kas atkritumu apsaimniekošanas nozarē darbojas 25 gadus, un ir kā paraugs Latvijā, nodrošinot kompleksu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu reģionā, piedāvājot kvalitatīvus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus iedzīvotājiem un juridiskām personām Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā.

Uzņēmums savu darbību uzsācis 1998. gadā un šajos gados attīstījies par atbildīgu un ilgtspējīgu uzņēmumu

ZAAO sertificēta darbības sfēra ir atkritumu savākšana, šķirošana, uzglabāšana, apstrāde, pārkraušana, pārvadāšana, apglabāšana un sabiedrības izglītošana.

1998 Dibināta SIA "Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija"

1999 Izveidota reģionāla atkritumu apsaimniekošanas sistēma un izvēlēta vieta poligona būvniecībai

2001 Uzsākta atkritumu dalītā vākšana

2002 Uzsākta sabiedrības izglītošana

2003 Ieviesta atkritumu apsaimniekošanā pirmā vides un kvalitātes vadības sistēma (ISO 9001 un ISO 14001)

2004 Atvērts pirmais EKO laukums

Darbību uzsāk poligons Daibe

Sāk darbu šķirošanas līnija dalīti vāktiem atkritumiem

2005 Izveidoti publiskie EKO punkti

2008 Dibināts ZAAO meitas uzņēmums SIA "ZAAO ENERĢIJA"

2009 Uzsākta elektroenerģijas ražošana no poligona gāzes

2010 Izbūvēta sadzīves atkritumu priekšapstrādes līnija

2014 Licencēta vides izglītības programma

2016 Uzsāk iniciatīvu "100 DARBI LATVIJAI"

2017 Dalītās vākšanas pakalpojums privātmājām

2018 Atklāta jauna infrastruktūra vides izglītībai – Dabas un tehnoloģiju parks URDA

2019 Izbūvēta jauna atkritumu krātuve ražošanas atkritumiem

2020 Darbu uzsāk Saules parks DAIBĒ

Uzsāk tekstila atkritumu dalītu vākšanu

2023

Otrais atkritumu pārstrādes veicināšanas hakatons "DaibeZero
Pabeigti Aprites ekonomikas centra DAIBE infrastruktūras projekti:

- Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes rūpnīca.
- Jauna atkritumu šķirošanas līnija sadzīves atkritumiem.
- Ceturtā atkritumu krātuve.
- Jaunas reversās osmozes infiltrāta attīrīšanas iekārtas.
- Pārbūvēts autoceļa "Kūdums – Daibe – Pīpeņi" (V286) posms.
- Ražošanas ēka, sadarbībā ar Cēsu novada pašvaldību un pievadceļš ēkai.

2022

Latvijā un Baltijā pirmais atkritumu pārstrādes veicināšanas hakatons "DaibeZero"

Darbu uzsāk jauns Klientu apkalpošanas centrs Valmierā

2021

Pabeigta pirmās atkritumu krātuves rekultivācija

Būtiskākie dati 2023. gadā

Notika reorganizācija, SIA "ZAAO Enerģija" pievienojot SIA "ZAAO".

Darbība balstīta uz Vidēja termiņa darbības stratēģiju. Pamatprincipus nosaka arī Integrētās vadības sistēmas kvalitātes un vides pārvaldības politika, veicinot pāreju uz aprites ekonomiku un virzību uz ilgtspējīgu attīstību.

Pakalpojumus nodrošina savu īpašnieku 8 novadu pašvaldību - Balvu, Cēsu, Limbažu, Saulkrastu, Siguldas, Smiltenes, Valkas un Valmieras teritorijās.

Samaksātie nodokļi

5,4 milj. €

Apgrozījums

12,2 milj. €

Investīcijas pakalpojuma attīstībā

11,4 milj. €

EBIDTA

1 milj. €

Korporatīvā pārvaldība

ZAAO pārvaldības modeli veido dalībnieku sapulce un valde, nodalot stratēģisko un operatīvo vadību. Pārvaldības struktūra tiek īstenota atbilstoši labākajai praksei, ievērojot caurskatāmības principus un nodrošinot ieinteresēto pušu interešu līdzsvaru.

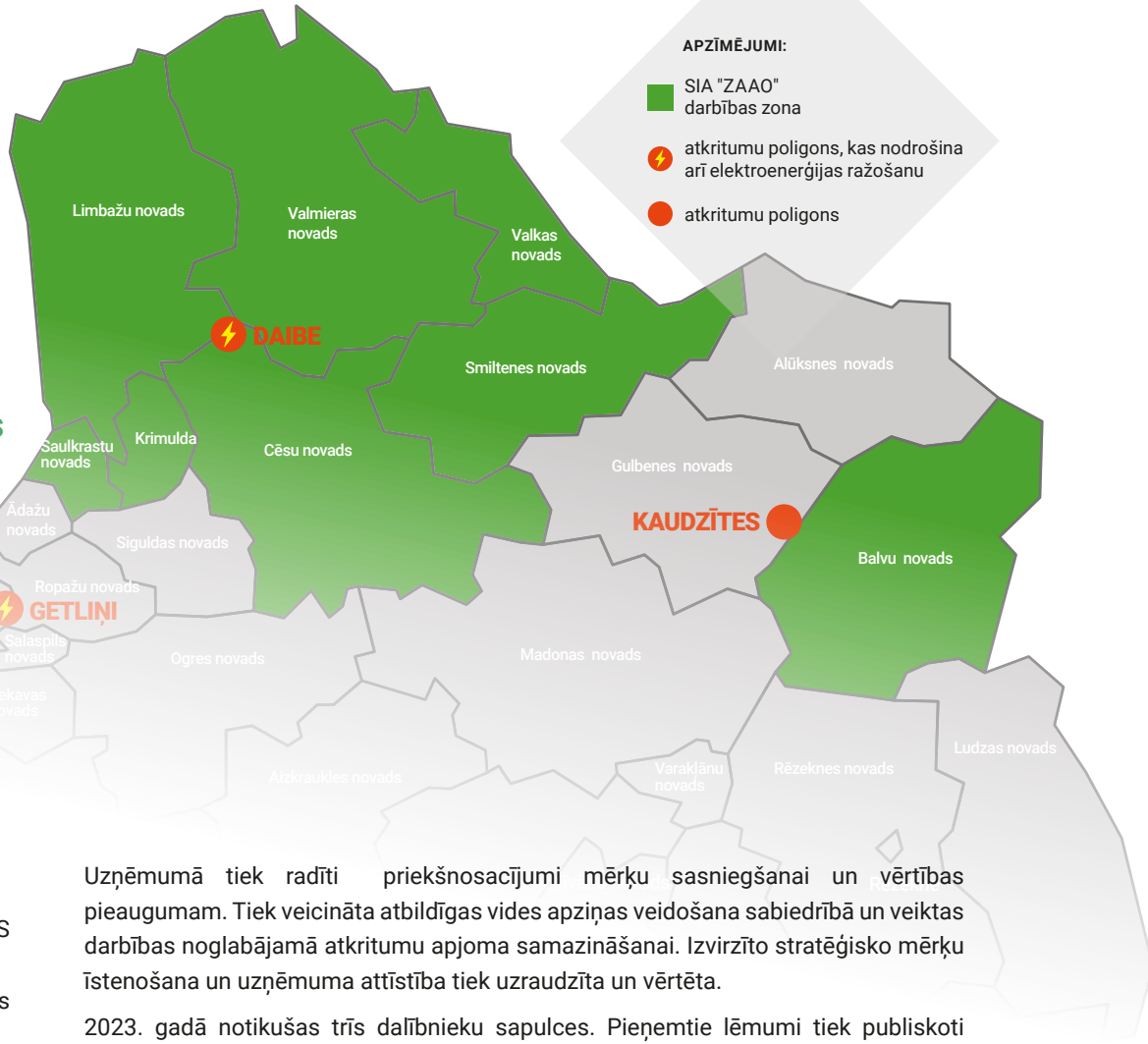

ZAAO īpašnieki

Balvu, Cēsu, Saulkrastu, Limbažu, Siguldas, Smiltenes, Valkas un Valmieras novadu pašvaldības.

ZAAO valde

Gints Kukainis
Valdes priekšsēdētājs

No 2020. gada 1. janvāra ZAAO valdes priekšsēdētājs.

Biedrības "LATVIJAS ATKRITUMU SAIMNIECĪBAS UZŅĒMUMU ASOCIĀCIJA" valdes loceklis.
Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Padomes loceklis, Vidzemes reģionālās padomes priekšsēdētājs.
Sabiedrisko organizāciju vadītājs.

Pieredze Smiltenes novada domes priekšsēdētāja amatā, projektu vadīšanā, uzņēmējdarbībā

Uzņēmumā tiek radīti priekšnosacījumi mērķu sasniegšanai un vērtības pieaugumam. Tiek veicināta atbildīgas vides apziņas veidošana sabiedrībā un veiktas darbības noglabājamā atkritumu apjoma samazināšanai. Izvirzīto stratēģisko mērķu īstenošana un uzņēmuma attīstība tiek uzraudzīta un vērtēta.

2023. gadā notikušas trīs dalībnieku sapulces. Pieņemtie lēmumi tiek publiskoti ZAAO tīmekļa vietnē.

ZAAO **valdi** ieceļ un atsauc ar dalībnieku sapulces lēmumu. Valde ir tiesīga uzņēmuma vārdā pilnvarot trešās personas veikt atsevišķas darbības, kas ietilpst valdes pienākumos.

ZAAO ir **meitas sabiedrība** ar ierobežotu atbildību "ZAAO ENERĢIJA", kas nodrošina nepārtrauktu biogāzes ieguvi no atkritumu poligona krātuvēm, elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu un gada otrajā pusē tika pievienota ZAAO.

Organizatoriskā struktūra

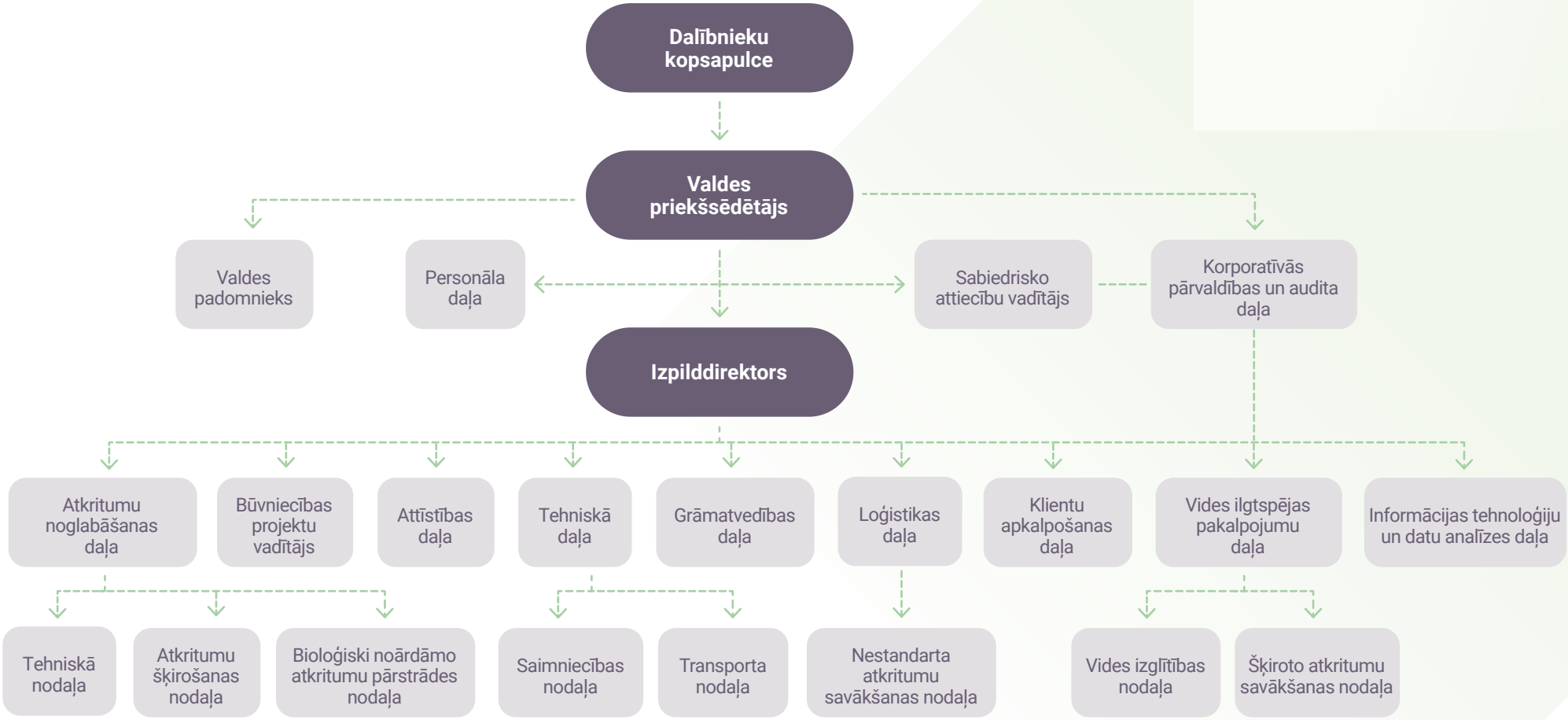

Ārējais revidents

ZAAO Revidents tiek izvēlēts kārtējam pārskata gadam, veicot cenu aptauju. Revidentu ievēl dalībnieku sapulce. Par 2023. gada pārskata revidentu ir ievēlēts AS „Nexia Audit Advice" atbildīgais zvērināts revidents Judīte Jakovina (sertifikāts Nr. 105)

Ētika

ZAAO atbalsta godīgu biznesa praksi, kas balstīta uz ētikas pamatprincipiem. Uzņēmumā ir izstrādāts Ētikas kodekss, kas ietver ētikas un uzvedības principus.

Uzņēmums tiecas nodrošināt atbildīgu, atklātu, ētisku un caurskatāmu darbību un veicina kodeksa principu ievērošanu.

Attiecības ar sadarbības partneriem balstās uz atsaucības, godīguma un uzticēšanās principiem.

Vīzija

Būt inovatīvam un nozares vadošajam uzņēmumam, kas sniedz kvalitatīvus pakalpojumus līdzatbildīgam klientam vides ilgtspējas saglabāšanā.

Misija

Veicināt ilgtspējīgu attīstību Latvijā, piedāvājot mūsdienīgus un atbildīgus resursu pārvaldības risinājumus cilvēkam un videi.

Vērtības

Sadarbība, profesionalitāte, mērķtiecība, lojalitāte, atbildīgums, attīstība.

Iekšējās kontroles sistēma un risku vadība

Uzņēmumā ir izveidota, ieviesta un pastāvīgi tiek pilnveidota iekšējās kontroles sistēma korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai.

ZAAO risku vadības mērķis ir savlaicīgi apzināt, novērtēt un pārvaldīt būtiskākos riskus, lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu un mazinātu potenciālos zaudējumus vai kaitējumu uzņēmuma reputācijai. Risku vadība ir integrēta vadības sistēmas procesos un operatīvajā darbībā.

Tiek veikti procesu vadības sistēmas, finanšu vadības sistēmas un IT infrastruktūras drošības auditi. Veiktas audita ieteikumu un apstiprināto veicamo darbību ieviešanas pārbaudes. Iekšējie auditi tiek veikti saskaņā ar gada auditu plānu.

Iepirkumi

Saimnieciskās darbības nodrošināšanai ZAAO iepērk transporta pakalpojumus, degvielu, elektroenerģiju, kā arī dažādu veidu būvdarbus, preces un pakalpojumus.

Iepirkumu procesā tiek ievēroti Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvie akti. Iepirkumu pamatprincipi nodrošina iepirkumu un iepirkumu procedūru atklātumu, piegādātāju brīvu konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem, kā arī uzņēmuma līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot ZAAO saimnieciskās darbības risku.

2023. gadā veiktie pakalpojumu, preču, būvniecības iepirkumi sasniedza

2 707 214 €

Vides aizsardzība

ZAAO ir izveidota un tiek uzturēta Integrētā vadības sistēma, kas atbilst starptautiskajiem kvalitātes un vides pārvaldības standartiem LVS EN **ISO 9001:2015** un LVS EN **ISO 14001:2015**.

Septembrī veiksmīgi noritēja sistēmas pārsertifikācijas audits, kuru veica „Bureau Veritas" auditori.

Snieguma kvalitātes uzlabošanai viens no instrumentiem ir iekšējie auditi. Sistēmas ietvaros izvērtēta uzņēmuma darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām un ieinteresēto pušu vēlmēm.

Lai nodrošinātu ētisku attieksmi pret apkārtējo vidi un sniegtu videi draudzīgu pakalpojumu, izstrādātā **Vides pārvaldības politika** ir virzīta uz atkritumu apsaimniekošanas negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanu, resursu taupīšanu un to lietderīgu izmantošanu. Politika ietver arī klimatneitralitātes un dabas resursu labas pārvaldības un apsaimniekošanas principu ieviešanu uzņēmuma darbībā. Ar savu pamatdarbību uzņēmums veicina piesārņojuma ierobežošanu darbības teritorijā.

Reģionālais atkritumu apsaimniekošanas centrs (RAAC) DAIBE izbūvēta bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes rūpnīca ar mērķi īstenot prasību izpildi attiecībā uz bioloģiski noārdāmo atkritumu noglabāšanas daudzuma samazināšanu, tādējādi samazinot emisijas.

RAAC uzstādītā saules elektrostacija 2023. gadā saražoja **52,23 MWh**

RAAC 2022. gadā savākti 722 946 Nm3 biogāzes, kas nodrošina siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazinājumu un atbilst **6396 t** CO2 (oglekļa dioksīda) ekvivalenta.

Transporta aprēķinātās kopējās SEG emisijas 2023. gadā ir **1688** CO2 tonnas

Darba vide

Uzņēmums apzinās, ka mērķu sasniegšanu un attīstību veicina pozitīva un profesionāla darba vides kultūra. Svarīgi to veidot kopā ar cilvēkiem, kuru vērtības saskan ar uzņēmuma vērtībām.

Personāla politika un pamatprincipi

Personāla vadības politikas mērķis ir piesaistīt un apmācīt perspektīvu personālu, veidojot zinošu un kompetentu darbinieku komandu, kas sekmētu uzņēmuma stratēģisko mērķu īstenošanu un kopīgā darba efektivitāti.

Atalgojuma politikas principi

Uzņēmums īsteno vienotu, taisnīgu un konkurētspējīgu atalgojuma un piemaksu sistēmu, nodrošina vienādu darba samaksu par vienādi vērtīgu darbu, pamatojoties uz objektīviem darbinieku darba izpildes rezultātiem.

Darbinieku vidējais skaits 2023. gadā **181**

Galvenie rādītāji

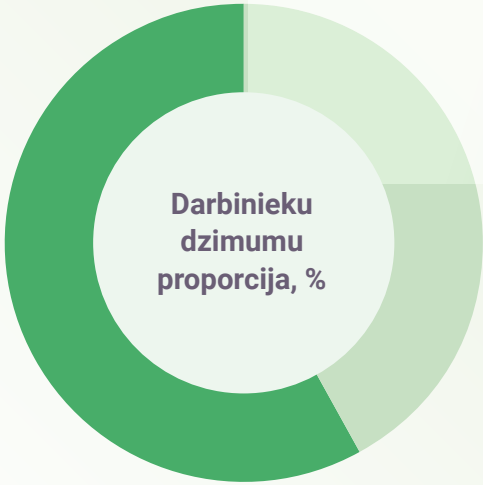

42%
Sievietes

58%
Vīrieši

Vidējais ZAAO darbinieka profils:

Vīrietis
47 gadi
Vidējā speciālā izglītība

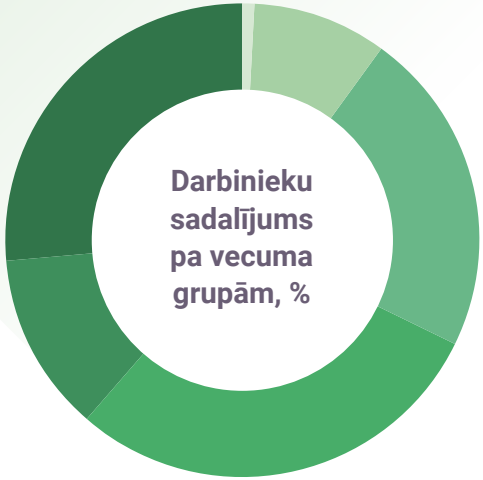

1%	17-19 gadi
9%	20-30 gadi
22%	31-40 gadi
29%	41-50 gadi
12%	51–55 gadi
26%	55+ gadi

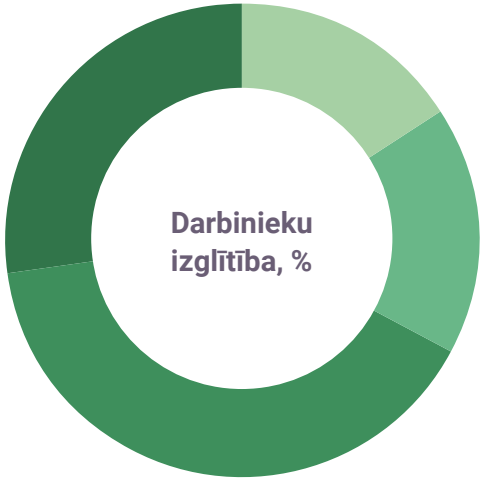

16%	Pamata izglītība
17%	Vidējā izglītība
40%	Vidējā speciālā izglītība
27%	Augstākā izglītība

Apmācības un kvalifikācijas paaugstināšana

2023. gadā darbinieku apmācībās vidēji uz vienu darbinieku investēti

267 €

Darbinieku mainības līmenis apliecina darbaspēka stabilitāti un lojalitāti darbinieku vidū

2,23 %

Rūpējoties par darbinieku prasmēm, 2023. gadā organizētas **iekšējās apmācības**:

- atkritumu vedēju vadītājiem un atkritumu savācējiem;
- speciālistiem-EKO laukumu pārziņiem un EKO laukumu pārziņiem;
- atkritumu apsaimniekošanas daļas Atkritumu šķirošanas nodaļas un Tehniskās nodaļas darbiniekiem.

Lielākā darbinieku mainība - **otrreizējo izejvielu šķirotāja** amatā.

2022. gadā tika nodarbināti **4 sezonas darbinieki** – atkritumu savācēja, Eko laukuma pārziņa, palīgstrādnieka amatā.

ZAAO pirmo reizi iesaistījās Nodarbinātības valsts aģentūras pasākumā „Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs". Kopumā tika saņemti 5 skolēnu pieteikumi, visi tika pieņemti darba kolektīvā.

Darbības efektivitātes nodrošināšanai ir veiktas izmaiņas vairākās struktūrvienībās.

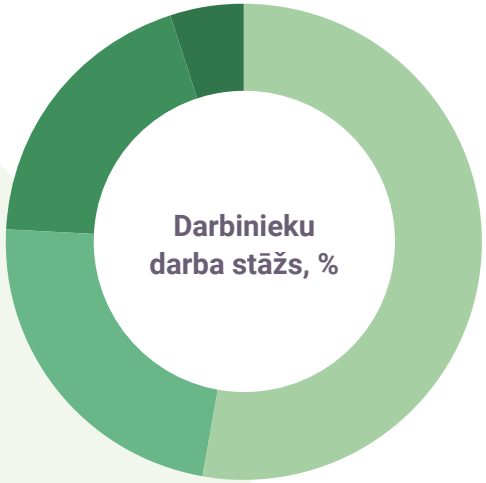

53%	Līdz 5 gadiem
23%	5 -10 gadi
19%	10 -20 gadi
5%	20 un vairāk gadi

Darbinieku veselība un aizsardzība

Būtiska lomā uzņēmumā ir darbinieku drošībai. Darba vide regulāri tiek uzraudzīta un veikti nepieciešamie uzlabojumi, apzināti darba riski un plānoti pasākumi to novēršanai, veikti iekšējie darba vides uzraudzības auditi un organizētas praktiskās un teorētiskās mācības darba aizsardzībā un ugunsdrošībā.

Lai izvērtētu darba vides riska faktoru ietekmi uz darbinieka veselību, veikti laboratoriskie darba vides mērījumi. Ir sagatavots darba vides uzlabojumu plāns.

Veikti darba vides uzlabojumi RAAC "Daibe", EKO laukumos un Valmieras birojā.

Darbinieku labklājība un labbūtība

Veikta darbinieku anonīma aptauja ar mērķi noskaidrot galvenos faktorus, kas virza darbiniekus uz panākumiem un kādi faktori to ietekmē negatīvi. Iegūtie rezultāti palīdzēja noteikt veicamos uzlabojumus.

Uzklausot darbinieku viedokli, abas puses vienojušās par koplīguma papildināšanu, kas stājās 2023. gadā, kur lai nodrošinātu labvēlīgus darba apstākļus tiek:

- piedāvāta veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšana;
- finansēta briļļu vai kontaktlēcu iegāde;
- paredzētas sociālās garantijas un pabalsti;
- piešķirtas apmaksātas brīvdienas, papildatvaļinājumi;
- apmaksāti peldbaseina un sporta zāles apmeklējumi veselības uzlabošanai;
- apmaksāti dažādi pasākumi darbinieku bērniem;
- sniegts atbalsts darbiniekiem, kuru bērni uzsāk skolas gaitas.

Tiek īstenoti **neformālie pasākumi** komunikācijas un sadarbības pilnveidošanai:

- vides aktivitātes (sakoptības talka, URDA dabas takas infrastruktūras lietošana);
- sociālās aktivitātes (dalība "Labo darbu" nedēļā) ;
- aktīvu, veselīgu dzīvesveidu popularizējošas un sportiskas aktivitātes (laivu brauciens, Vienības velobrauciens, Soļu izaicinājums, informatīvi mēneša e-pasti - Veselīgie ieteikumi);
- vadības komandas stiprināšanas aktivitātes (vadības komandas treniņš, dažādu konferenču apmeklējumi u.c.);
- mācības, pieredzes vizītes (komandas saliedēšanas pasākums, atkritumu šķirotāju pieredzes vizīte ārvalstu poligonos, atkritumu pārstrādes rūpnīcās);
- tradicionālo un darbinieku svētku atzīmēšana (kopīgu svētku atzīmēšana, interaktīvi iesaistot darbiniekus apsveikumu gatavošanā, viktorīnu spēlēšanā).

Prakses iespējas

ZAAO augstu vērtē jaunos speciālistus, kuri vēlas pilnveidoties un iegūt jaunas prasmes darba vidē, tādēļ uzņēmums piedāvā prakses vietas dažādu mācību iestāžu studentiem un skolēniem, šo iespēju katru gadu izmanto vairāki jaunieši no visas Latvijas.

Piedāvājam mācīties no pieredzējušiem nozares speciālistiem, apgūt un attīstīt vērtīgas prasmes un iemaņas savā specialitātē šādās jomās:

- vides izglītība;
- loģistika;
- informāciju tehnoloģijas, programmēšana;
- klientu apkalpošana;
- personāla vadība, lietvedība;
- sabiedrisko attiecību vadība;
- grāmatvedība.

Īstenots sadarbības līgums ar LDDK (Nr. SAM 8.5.1./6-12.1.3./3724) "Izaugsme un nodarbinātība" 8.5.1.specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā", kur sadarbībā ar **Valmieras tehnikumu** nodrošinātas prakses vietas profesijās:

- klientu apkalpošanas speciālists;
- programmētājs;
- automehāniķis;
- grāmatvedis;
- loģistikas speciālists.

Studentei no Vidzemes augstskolas prakses laikā bija iespēja apgūt zināšanas sabiedriskajās attiecībās, savukārt Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" students apguva zināšanas uzņēmējdarbības vadībā.

Gada notikumi labās prakses popularizēšanā

Notikumi

Foruma "Ilgbūtība" ietvaros ZAAO Attīstības daļas vadītājs Mārtiņš Niklass piedalījās diskusijā "Fakti, dati, mērķi – ilgtspēja un biznesa rezultāti", kurā diskutēja par to, kā izmērīt atdevi no investīcijām ilgtspējas projektos, kā saprast prasības, ko zaļais kurss uzliek uzņēmumiem par pienākumu, par datiem, to pieejamību un spēju tos izmantot lēmumu pieņemšanā.

Lai veicinātu ZAAO darbības reģiona pašvaldību izpratni par ilgtspējas un aprites ekonomikas jautājumiem un stiprinātu savstarpējo sadarbību pašvaldību iedzīvotāju informēšanai par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem un nozares aktualitātēm, ZAAO organizēja uzņēmuma kapitāldaļu turētāju komunikācijas un vides speciālistu izziņas dienu **"Ceļā uz ilgtspējīgas vides veidošanu".**

Festivālā Laba Daba radošajā pļavā Dabas un tehnoloģiju parka URDA autobusā lieliem un maziem apmeklētājiem tika sniegta izglītojoša informācija par dažādiem vides jautājumiem.

ZAAO piedalās diskusijā **"Ūdeņradis – tā iespējas lokālā līmenī",** īpašu uzmanību vēršot ūdeņraža izmantošanai transporta sektorā Latvijā un Vidzemē.

Līgatnes "Papīrfabrikas festivālā" ZAAO Vides ilgtspējas pakalpojumu daļas vadītāja Arita Smalkā Borisoviča iesaistījās diskusijā par izaicinājumiem aprites ekonomikā.

Dabas un tehnoloģiju parkā **"URDA" tikās 52 ZAAO darbības reģiona pedagogi.** Semināra laikā dalībnieki tika iepazīstināti vides izglītības piedāvājumu jaunajam mācību gadam, plānotajām akcijām un iespējām iesaistīties tajās.

ZAAO kopā ar LIFE Waste To Resources IP projekta partneriem viesojās pie Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas, lai diskutētu par **sociālās uzņēmējdarbības lomu aprites ekonomikas veicināšanā.**

Vidzemes inovāciju nedēļas 2023 ietvaros notika iedvesmas stāstu pēcpusdiena "izSTĀSTI" – improvizācija profesijā, kuras laikā bija iespēja tikties ar četriem dažādu jomu speciālistiem, tai skaitā ZAAO valdes priekšsēdētāju Gintu Kukaini.

ZAAO valdes priekšsēdētājs Gints Kukainis piedalījās Cēsu novada pašvaldības un biedrības "Green Fest" domnīcā "Misija – bioloģiskais reģions Vidzemē". Kopā ar Valmieras un Siguldas novadu pašvaldības pārstāvjiem un citiem dalībniekiem tika strādāts pie Bio reģiona koncepta izveides.

ZAAO Attīstības daļas vadītājs Mārtiņš Niklass bija viens no hakatona "HackTheWaste" žūrijas locekļiem, sniedzot arī informatīvo atbalstu komandām visa hakatona laikā. Hakatona dalībnieki starptautiskās un starpdisciplinārās komandās risināja problēmjautājumus, kas skar dabas piesārņojumu. ZAAO iesniegtā tēma – "Kā mazināt atkritumus lielu festivālu laikā".

Sarunu festivāla LAMPA ietvaros diskusijās dalību ņēma divi ZAAO pārstāvji - ZAAO attīstības daļas vadītājs Mārtiņš Niklass diskutēja darbnīcā "Great Taste – Zero Waste" un ZAAO Vides ilgtspējas pakalpojumu daļas vadītāja Arita Smalkā-Boriseviča piedalījās diskusijā "Kas pavirza uz videi un klimatam draudzīgām rīcībām?"

ZAAO pārstāvji piedalās ikgadējā nozares konferencē "APRITES EKONOMIKA - inovācijas, sadarbība, ilgtspēja". Diskusijā "Atkritumu apsaimniekošanas nozares normatīvais regulējums un tā radītie izaicinājumi tirgus dalībniekiem" savu viedokli pauda uzņēmuma Valdes priekšsēdētājs Gints Kukainis.

Ar izglītojošiem stāstiem un praktiskiem piemēriem par bioreģionu izveidi un nozīmīgumu dalījās arī ZAAO Valdes priekšsēdētājs Gints Kukainis Starptautiskajā forumā "Misija: Bioreģiona izveide Gaujas Nacionālajā parkā".

ZAAO valdes priekšsēdētājs Gints Kukainis piedalījās diskusijā Inovāciju loma Latvijas uzņēmējdarbības attīstībā par inovācijas lomu Latvijas uzņēmējdarbības attīstībā. Diskusijā apspriestie jautājumi - ko uzņēmumiem nozīmē būt inovatīviem, kāpēc par to ir jādomā un kādas ir attīstības iespējas.

Siguldā, starptautiskajā bioreģiona forumā parakstīts labas gribas memorands par Gaujas Nacionālo parku kā pirmo bioreģionu Latvijā, kuru parakstīja arī ZAAO valdes priekšsēdētājs Gints Kukainis.

Vizītes

VARAM ministrs Māris Sprindžuks ierodas vizītē ZAAO, lai apspriestu atkritumu apsaimniekošanas nozares aktualitātes.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas pārstāvji apmeklēja ZAAO, lai iepazītos klātienē ar ZAAO veiktajām investīcijām kvalitatīvas atkritumu apglabāšanas nodrošināšanai, kas tika iesniegts kā galvenais pamatojums sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifa izmaiņām.

Kolēģi no Moldovas Tiraspoles pilsētas viesojās Daibē, lai iepazītos ar atkritumu apsaimniekošanas pieredzi ZAAO un Latvijā kopumā. Tika diskutēts par ZAAO tehnoloģiskiem risinājumiem nešķirotu sadzīves atkritumu noglabāšanā, dalīti vākto atkritumu šķirošanā, infiltrāta attīrīšana un pieredzi vides izglītības organizēšanā.

ZAAO viesojās ilggadējais sadarbības partneris Wim Gerritsen kungs un kundze no Nīderlandes. Pirms 20 gadiem uzsāktā sadarbība ar Overijsselas provinci, ko pārstāvēja Gerritsena kungs, palīdzējat Ziemeļvidzemē ieviest ES direktīvu prasības atkritumu apsaimniekošanas jomā, kā arī attīstīt vides izglītību un ZAAO darbinieku kvalifikāciju.

Pieredzes vizītē Daibē ieradās Latgales plānošanas reģions, lai iepazītos ar mūsu pašvaldību izveidoto atkritumu apsaimniekošanas sistēmu Vidzemē, ZAAO pakalpojumiem un izveidoto infrastruktūru pakalpojuma pieejamībai pēc iespējas plašākam iedzīvotāju lokam.

Viesi no Odesas reģiona un Smiltenes novada pašvaldības sadraudzības Dobroslavas pašvaldības pārstāvji no Ukrainas iepazinās ar atkritumu apsaimniekošanas sistēmu Latvijā un Vidzemē, DAIBE darbību, kopējiem izaicinājumiem nozarē.

Darbības novērtējums

- Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā "Ilgtspējas indekss" ZAAO nominēts starp **ZELTA kategorijas laureātiem**, apliecinot uzņēmuma ieguldījumu ilgtspējas veicināšanā.
- **"Darba vidē balstītas mācības"** ietvaros saņemts atzinības raksts par nozīmīgu ieguldījumu profesionālās izglītības pilnveidē un izcilu sadarbību ar profesionālās izglītības iestādēm, īstenojot mācību prakses Vidzemes reģionā
- Saņemts Valmieras novada goda rakstus nominācijās **"Gada investīcija"** un **"Gada ilgtspēja"**
- Iegūts bronzas apbalvojums kategorijā **"Vietējie (Baltijas valstu) kravu pārvadātāji un speciālā pielietojuma autoparki"**, ko pasniedz BALTA apdrošināšana un Satiksmes ministrija, vērtējot to tehnisko pārvaldību un nodrošinājumu, uzņēmuma politiku un rīcību attiecībā uz negadījumiem, risku vadību, autovadītāju atlasi, apmācības un citus kritērijus.

Ieinteresētās puses

Sadarbība un komunikācija ar ieinteresētajām pusēm ir nozīmīga korporatīvās pārvaldības sastāvdaļa. ZAAO apzinās un uzrauga ieinteresēto pušu ietekmi uz uzņēmuma darbību, kā arī nodrošina ieinteresēto pušu interešu līdzsvaru un aizsardzību.

Ir apzinātas būtiskākās ieinteresētās puses. Mijiedarbība un sadarbība ar tām norit regulāri dažādos veidos – gan sarunu un viedokļu apmaiņas, konsultāciju, iesaistes, gan sadarbības veidā.

Klienti

Mediji

Sadarbības partneri

Ikgadējs klientu apmierinātības mērījums

Regulārs klientu attiecību rādītāju monitorings ir būtisks un palīdz veidot ciešākas attiecības ar klientu, risināt jautājumus un, protams, nepārtraukti uzraudzīt, vai tiek sasniegti izvirzītie mērķi.

Viens no būtiskiem aptaujas aspektiem ir uzņēmuma tēls un reputācija. Pozitīvi, ka šajā gadā reputācijas vērtējums ir uzlabojies visās klientu grupās, kā arī pēdējo četru gadu laikā esam sasnieguši augstāko novērtējumu par uzņēmuma ieguldījumu apsaimniekošanas nozares attīstībā – 83% respondentu to vērtē kā ļoti labu.

Kopējais ZAAO klientu apmierinātības indekss (KAI) ir pieaudzis līdz 80 punktiem (iepriekšējā gadā – 78) no iespējamiem 100 punktiem. Kopumā 2023. gadā uzņēmuma darbību novērtējuši 6359 klienti no visas ZAAO darbības teritorijas

Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm īstenota arī diskusiju un semināru veidā.

Tiek gatavots **ikmēneša darbības pārskats** "ZAAO Vēstnesis", kurā apkopota informācija uzņēmuma kapitāldaļu turētājiem par paveiktiem darbiem un plānotām aktivitātēm, aktualitātēm atkritumu apsaimniekošanas un vides aizsardzības jomās.

Privātie un juridiskie klienti

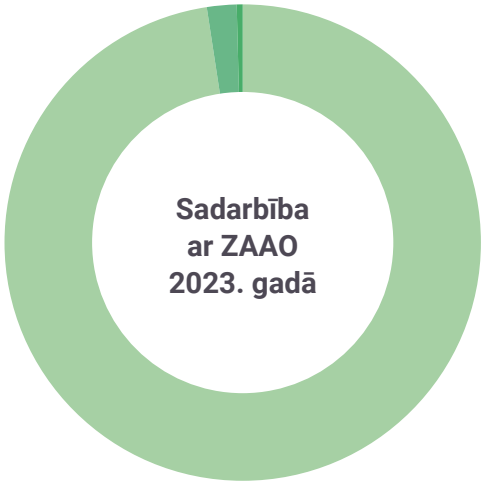

98%	Laba	93%
2%	Viduvēja	6%
0,3%	Slikta	1%

Daudzdzīvokļu māju klienti

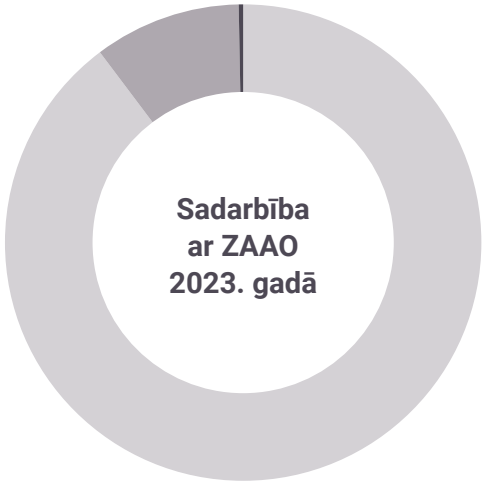

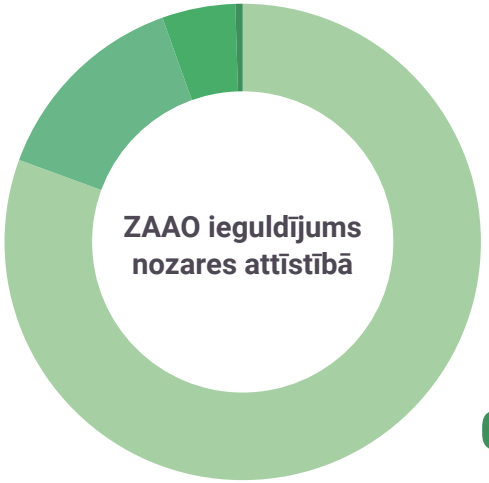

83%	Labs	79%
13%	Nevaru novērtēt	11%
4%	Viduvējs	9%
0,3%	Slikts	1%

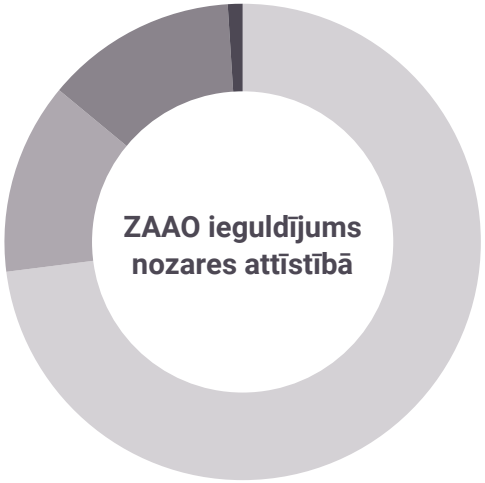

Atbalsts

Uzņēmums atbalstījis ZAAO darbības reģiona pašvaldību izsludinātos konkursus **par sakoptākajiem īpašumiem.** Konkursu uzvarētājiem – privātpersonām, privātmāju nominācijās tika pasniegtas Dāvanu kartes SIA "ZAAO" pakalpojumu izmantošanai, tādējādi veicinot videi draudzīgu atkritumu apsaimniekošanu un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma izmantošanu.

2023. gadā ZAAO balva "Dāvanu karte ZAAO pakalpojumiem 50 EUR apmērā " pasniegta 17 sakoptākajām mājsaimniecībām 3 novados.

Dalība asociācijās, apvienībās un nacionālās biedrībās

Pārstāvība dažādās sabiedriskās organizācijās un apvienībās nodrošina informāciju par nozares aktualitātēm, savu interešu pārstāvības nodrošināšanu politikas dokumentu un tiesību aktu izstrādē.

LASUA - Latvijas atkritumu saimniecības uzņēmēju asociācija

LASA - Latvijas atkritumu saimniecības asociācija

LDDK - Latvijas darba devēju konfederācija

LTRK - Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kamera

LKB - Latvijas kvalitātes biedrība

Latvijas Biogāzes asociācija (meitas uzņēmums "ZAAO ENERĢIJA") .

BEA – Biznesa efektivitātes asociācija

Darbības virzieni

ZAAO darbības virzieni ir vērsti uz klientu, nodrošinot augstu pakalpojumu kvalitāti, tiecoties uz izcilu klientu servisu.

- Sadzīves atkritumu apsaimniekošana.
- Dalīti vākto atkritumu apsaimniekošana.
- Aprites ekonomikas centra "Daibe" darbības nodrošināšana.
- Mērķtiecīga sabiedrības izglītošana un informēšana.
- Elektroenerģijas un siltuma ražošana.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošana

Šis ir pēc apgrozījuma lielākais pakalpojuma segments, kas tiek nodrošināt visa ZAAO darbības reģiona iedzīvotājiem un juridiskajām personām.

Konsultācijas par pakalpojumiem klientiem pieejamas Klientu apkalpošanas centrā Valmierā un trīs EKO laukumos–birojos: Cēsīs, Limbažos, Saulkrastos, kā arī pagaidu birojā Balvos līdz plānotā EKO laukuma - biroja atvēršanai.

Tiešsaistes līgumu datu bāze **"LAIPA"** , kuras mērķis ir sekmēt videi draudzīgu sabiedrības rīcību un mazināt nelegālu atkritumu izmešanu apkārtējā vidē, ir pieejama visām 8 ZAAO īpašniecēm - Balvu, Cēsu, Limbažu, Saulkrastu, Siguldas, Smiltenes, Valkas un Valmieras novadu pašvaldībām.

Savukārt iedzīvotājiem iepriekš minētajos novados ir pieejama interaktīva lietotne **"Laipa Plus"**, kurā uz kartes attēlota informācija par noslēgtajiem atkritumu apsaimniekošanas līgumiem, saskaņā ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem, un dod iespēju pārliecināties par atkritumu apsaimniekošanas likuma un saistošo noteikumu ievērošanu sev tuvējā apkārtnē, veicinot sabiedrības iesaisti un izpratni atbildīgā atkritumu apsaimniekošanā.

Sākot ar maija mēnesi, ZAAO visā Balvu novadā nodrošina atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus.

Šajā gadā mainīti norēķinu principi par ZAAO saņemtajiem pakalpojumiem. Līdz šim vienreiz gadā sūtītā informācija par veicamajiem maksājumiem aizstāta ar ikmēneša rēķiniem.

Dalīti vākto atkritumu apsaimniekošana

Dalīto atkritumu savākšanas pakalpojums privātmāju iedzīvotājiem nodrošinot iespēju ikdienā ērtāk šķirot atkritumus savā mājsaimniecībā.

Gada laikā šī pakalpojuma lietotāju skaits pieaudzis par vairāk nekā 10%, un gada beigās to izmanto jau 4417 klienti.

Pakalpojums pieejams Ainažu, Alojas, Balvu, Cēsu, Limbažu, Līgatnes, Mazsalacas, Rūjienas, Salacgrīvas, Saulkrastu, Sedas, Smiltenes, Staiceles, Strenču, Valkas, Valmieras pilsētās, kā arī Kocēnu, Līgatnes, Priekuļu, Raunas, Straupes, Umurgas un Valmieras pagastu ciemu centros un apdzīvoto vietu centros: Kubulos (Balvu novadā), Dukuros un Jāņmuižā (Cēsu novadā), Ozolainē (Limbažu novadā), Saltupos un Silvā (Smiltenes novadā), Mūrmuižā, Pilātos un Poķos (Valmieras novadā).

Novads	Klientu skaits	Iepakojuma konteineru skaits	Stikla konteineru skaits
Cēsu	814	796	654
Limbažu	384	376	304
Saulkrastu	660	651	531
Smiltenes	478	462	380
Valkas	163	158	135
Valmieras	1790	1741	1400
Balvu	128	114	87
Kopā:	**4417**	**4298**	**3491**

BIO atkritumu pakalpojuma attīstība
Jauna pakalpojuma izstrāde – pilotprojekts Cēsīs

Bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanas pilotprojekts uzsākts daļā Cēsu pilsētas teritorijas, lai sagatavotos pakalpojuma ieviešanai ar 2024. gadu visā darbības reģionā. Uzņēmums iesaistījās arī SIA "CleanLIving Trade" projektā BioCikls, kur projekta mērķis bija veicināt bioloģisko atkritumu šķirošanu un paaugstināt sabiedrības informētības un iesaistes līmeni, tādējādi veicinot bioloģisko atkritumu šķirošanu arī Cēsu pilotporjekta teritorijā.

Iedzīvotajiem tika izdalīti BIO maisiņi un 777 speciāli groziņi BIO atkritumu uzglabāšanai mājsaimniecībā, kā rezultātā uzlabojās bioloģisko atkritumu šķirošana un palielinājās sašķirotais apjoms. Iegūtie dati deva iespēju analizēt un identificēt potenciālās problēmas pakalpojuma ieviešanai reģionā.

Gada sākumā pilotprojketa teritorijā 13 konteineros vidēji mēnesī tika savākti 3,5 m^3, savukārt gada beigās 8 konteineros savāktais apjoms vidēji mēnesī bija 6m^3.

AKCIJAS dalīto atkritumu savākšanai

Tekstila vākšanas akcija "Otrreiz modē"

Mērķis: Popularizēt atkārtoti izmantojamu apavu, apģērbu, mājas tekstila savākšanu EKO laukumos un informēt sabiedrību par atkārtotas izmantošanas iespējām. Tādējādi tiek mazināta atkritumu nonākšanu tam neparedzētās vietās, tai skaitā dabā, kā arī veicināta atkārtota izmantošana.

Akcijā iesaistījās 724 klienti.

Savākti **75,8 m3** jeb **9,7 tonnas** tekstila.

Akcija tika organizēta kopā ar sadarbības partneriem SIA "3R", AS "JA Power Recycling" un PURREN.

Neizjauktu elektrisko un elektronisko iekārtu vākšanas akcija "EKO ZVANS"

Mērķis: Vērst iedzīvotāju uzmanību elektrodrošības ievērošanai, lai mazinātu iespējamās elektrotraumas un atgādinātu par izvēlēm, veicot jaunus pirkumus par labu kvalitatīvai un ilgtspējīgai elektrotehnikai.

Akcijas laikā savāktais apjoms sasniedza **70 tonnas**.

Akcija tika organizēta sadarbībā ar AS "Sadales tīkls" un SIA "Karcher".

Recycling" un PURREN.

Kampaņa "Vislatvijas elektro talka"

Kampaņas laikā savāktas un nodotas pārstrādei 226,9 tonnas, no kurām **128,8 tonnas** savāktas ZAAO darbības reģiona EKO laukumos.

Vidzemē kampaņā piedalījās **3253** iedzīvotāju. Kopā kampaņā no visas Latvijas piedalījās 4436 iedzīvotāji.

Kampaņu īstenoja SIA "Eco Baltia vide" un SIA "Latvijas zaļais punkts" sadarbībā ar "Tet" vairāk nekā 60 atkritumu šķirošanas laukumos visā Latvijā.

Reģionālais atkritumu apsaimniekošanas centrs „DAIBE” (RAAC DAIBE)

Darbība tiek organizēta atbilstoši piesārņojošās darbības A kategorijas atļaujai, Latvijas Republikas likumiem un normatīvajiem aktiem, kas attiecināmi uz RAAC Daibe darbību un uzņēmumā ieviestajai integrētās vadības sistēmai, kas atbilst Starptautiskajiem standartiem LVS EN ISO 9001:2015 un LVS EN ISO 14 001:2015.

RAAC DAIBE notiekošie procesi:

- atkritumu sagatavošana un apstrāde pirms apglabāšanas;
- atkritumu apglabāšana;
- otrreizējo izejmateriālu sašķirošana un sagatavošana nodošanai pārstrādei;
- EKO laukuma apsaimniekošana;
- bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana;
- infiltrāta apsaimniekošana;
- biogāzes apsaimniekošana;
- elektroenerģijas ražošana;
- vides kvalitātes monitorings;
- sabiedrības izglītošana.

62 333 t

2023. gadā RAAC DAIBE kopējais ievestais atkritumu daudzums

No tām apglabātas **29024 tonnas** jeb 46,56%.

Izmantoti poligona infrastruktūrā vai nodoti pārstrādei – 53,44 %.

2x Otrreizējo izejmateriālu sašķirošana un sagatavošana nodošanai pārstrādei

Pārstrādei sagatavotas **13 448** tonnas.

EKO laukuma darbība

Pieņemtais otrreiz izmantojamo atkritumu daudzums **162,4 tonnas**.

Infiltrāta apsaimniekošana

Savāktais infiltrāts tiek attīrīts reversās osmozes attīrīšanas iekārtās, kuru attīrīšanas jauda ir 10,4 m^3/h.

2023. gadā kopā attīrīti 63203 m^3 infiltrāta, no kuriem 40479 m^3 kā attīrīts ūdens novadīts vidē.

Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana

Pieņemtas **2741 tonna** kompostējamu atkritumu.

No sadzīves atkritumiem mehāniski atdalītas 12669 tonnas bioloģiski noārdāmo atkritumu, kas tiek pārstrādāti anaerobi un/vai kompostēti.

Biogāzes apsaimniekošana un elektroenerģijas ražošana

Šīs darbības nodrošina ZAAO meitas uzņēmums SIA „ZAAO ENERĢIJA".

Vairāk informācijas par SIA "ZAAO ENERĢIJA" 36. lapaspusē.

Vides kvalitātes monitorings

Vides kvalitātes monitorings ietver testēšanu 14 gruntsūdens urbumos, četros virszemes punktos, kā arī reversās osmozes ienākošā infiltrāta un novadītā attīrītā infiltrāta testēšanu reizi ceturksnī. Reizi gadā tiek testēti trīs notekūdeņi paraugi no poligonā esošiem laukumiem.

Izvērtējot 2023. gadā piesārņojošo vielu rādītāju monitoringa pārskatus un tajā iegūtos datus, secināts, ka RAAC Daibe monitoringa dati nav krasi mainījušies un ir stabili, kas norāda, ka tiek strādāts atbilstoši Valsts Vides dienesta un Latvijas likumdošanas noteiktajām prasībām un darbības rezultātā netiek apdraudēta vide un cilvēku veselība.

Vides izglītība

Vides izglītības nodrošināšana ir stratēģiski svarīgs ZAAO darbības virziens, kā mērķis ir veicināt sabiedrības līdzdalību vides kvalitātes uzlabošanā, piedāvājot interešu izglītības programmas un aktivitātes.

Dabas un tehnoloģiju parks (DTP) URDA nodrošina pievilcīgas mācību programmas, lai palielinātu sabiedrības informētību un izglītotību vides jautājumos.

2023. gada pasākumi

DTP URDA izglītojošas darbnīcas novada pilsētas svētku un citu pasākumu ietvaros, kuru laikā pasākuma dalībniekiem (bērniem, jauniešiem, pieaugušajiem) bija iespēja piedalīties izglītojošās aktivitātēs un radošās darbnīcās par vides tēmām, pulcināja vairāk nekā **1607 dalībniekus**.

Vidzemes augstskolas un Valmieras pašvaldības 345 dienesta viesnīcu jaunieši tika apmācīti atkritumu šķirošanā, t.sk. BIO atkritumu šķirošanā.

Dalība projektos

Uzsākts darbs pie Reģionālās aprites ekonomikas izglītības un kompetences centra "Daibe" izveides. (LIFE integrētajā projekta "Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju" (LIFE Waste To Resources IP, LIFE20 IPE/LV/000014) ietvaros)

Dalība Erasmus+ projektā "Professions go green" (GREEN PRO) kā partnerim, kur vadošais partneris ir Valmieras tehnikums.

Sadarbība ar biedrību "Daibes ilgtspējas centrs"

Projektā "Ieraugi patiesību un rīkojies!" izveidotas virtuālās realitātes brilles un video materiāli, parādot milzīgo atkritumu radīto apjomu. (Nr.22-09-AL20-A019.2202-000009, finansiāli atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests)

Projektā "Dod pieci! Esi apritē!" izveidoti izglītojoši materiāli un apmeklēti pieci tehnikumi, kuros novadītas 15 nodarbības par aprites ekonomiku, izglītojot 284 tehnikuma audzēkņus, un sarīkots jauniešiem projekta noslēguma pasākums.

(Reģ.nr.1-08/89/2022, finansējuma sniedzējs Latvijas vides aizsardzības fonds).

Atzīmēta URDA 5 gadu jubilejas nedēļa, veidojot vides izglītības pasākumus gan bērniem un jauniešiem, gan pieaugušajiem. Kopā novadītas 15 nodarbības un aizvadīts naksnīgs pasākums, pulcējot 279 dalībniekus. (Projekts "Vide. Nakts. Cilvēks" realizēts Cēsu novada kopienu iniciatīvu projekta konkursa ietvaros, finansiāli atbalsta Cēsu novada pašvaldība)

Ievērojot aprites ekonomikas principus, izveidoti divi aprites skapji un izvietoti EKO laukumos, kuros ikvienam ir iespēja novietot vai paņemt vēl lietojamas sadzīves mantas, kā, piemēram, darbarīkus, darba instrumentus, traukus un grāmatas. Plašāk: https://www.urda.lv/jaunumi/aprites-skapis-solis-aprites-ekonomikas-virziena-1

Iniciatīvas "Tīri.Labi. Pilsēta bez atkritumiem" atbalsts, kuru Latvijā īsteno pašvaldības sadarbībā ar biedrību "Zaļā Brīvība", pateicoties The Coca-Cola Foundation finansiālajam atbalstam.

Dalībnieku skaits interešu izglītības programmās, nodarbību skaits, dalībnieku skaits pasākumos

328 nodarbības

8831 dalībnieki

Cēsu novadā licencētas interešu izglītības programmas bērniem un jauniešiem, licencētas neformālās pieaugušo izglītības programmas, izglītojoši pasākumi.

- 89 izbraukumu nodarbības uz pirmsskolas izglītības iestādēm - apmācīti 1439 pirmsskolēni.
- 42 klātienes nodarbības DTP URDĀ - 710 pirmsskolēni.
- 111 interešu izglītības programmu nodarbības 1.-12. klasei - 2317 dalībnieki.
- Pļavas izpētes dienas pasākumi 7.-12. klasei, 5 nodarbības - 122 dalībnieki.
- Sadarbība ar autoskolu "Lauris S" un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (VUGD) - 22 nodarbības - 679 skolēni (1.-6.klase).
- 3 Dabas dienas pasākumi ģimenēm un citiem interesentiem - 121 dalībnieks.
- Izpētes braucieni Aprites ekonomikas centrā "Daibe" pieaugušajiem un nodarbības 25 grupām - 615 dalībnieki.
- Mācību gada noslēguma pasākums - 211 dalībnieki.

Vides izglītības akcijas

Vairāk nekā 5000 bērni un jaunieši no pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām, eksperimentējot un pētot, veica dažādus uzdevumus.

- Otrreizējai pārstrādei derīgo materiālu vākšanas akcijā **"Dabai labu darīt"** savāktas 102,5 t makulatūras un 68 m3 polimēra iepakojuma.

  1.- 6. klašu skolēnu akcijā "Atklāj kopā ar Skudru Urdu" piedalījās 32 komandas, kas veica eksperimentus un praktiskos darbus par atkritumu, dabas un enerģijas tēmām.

- Akcijā **"Vecās kurpes otrā dzīve"** piedalījās 32 komandas no pirmsskolas izglītības iestādēm, veicot pētniecisko darbu. Bērni izzināja, no kā sastāv un kā tiek ražoti apavi, darbojās praktiski, pārveidojot vecos apavus un zīmējot, piemēram, sapņu kurpes.

- Akcija **“Māksla rūpēties”** pamatskolu un vidusskolu skolēniem, kurā gatavoja mandalas no otrreiz izmantojamiem materiāliem, filmēja video, pielietojot improvizācijas teātra metodi, skolēni izspēlēja radio sarunu par dažādiem atkritumu veidiem un to samazināšanu.

Uzņēmumu un nozari raksturojoši nefinanšu rādītāji

Apsaimniekotā atkritumu apjoma izmaiņas

Savākto atkritumu daudzums 2019. - 2023. gadā, tonnas

	2019	2020	2021	2022	2023
Nešķiroti sadzīves atkritumi	31 185	31 688	30 904	30 793	**31 351**
Dalīti savāktie atkritumu (iepakojums, videi kaitīgās preces (VKP), sadzīves bīstamie atkritumi (SBA), elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi (EEIA), tekstils)	7849	7405	9155	9282	**9304**
Pārējie	24 120	29 264	31 097	33 420	**25 769**

6,03% Pierīgas reģions

4,53% Malienas reģions

89,44% Ziemeļvidzemes reģions

* Atkritumu apsaimniekošanas reģionu izmaiņas Ministru kabineta noteikumi Nr. 301 Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem, 2023. gada 13. jūnijā

Dalīti savākto un realizēto otrreizējo izejvielu, videi kaitīgo preču (VKP), sadzīves bīstamo atkritumu (SBA), elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu (EEIA) daudzums un realizētais atšķiroto koka atkritumu daudzums 2019. - 2023. gadā, tonnas

	Dalīti savāktās otrreizējās izejvielas - EEIA, SBA,VKP	Realizētās otrreizējās izejvielas - EEIA,SBA, VKP	Realizētais atšķirots koka atkritumu daudzums
2019	8473	6263	2991
2020	8274	8516	3455
2021	9155	8736	3689
2022	9282	9672	3638
2023	**9304**	**10 160**	**3544**

Infrastruktūra atkritumu dalītai vākšanai

ZAAO darbības reģionā atkritumu dalītai vākšanai publiski pieejami konteineri proporcionāli novados dzīvojošo iedzīvotāju skaitam:

- **20** EKO laukumi;
- **773** EKO punkti.

Atkritumu dalītās vākšanas iespējas ZAAO darbības reģionā 2023. gadā

Novads	EKO punkti, konteiners vieglajam un stikla iepakojumam (atbilstoši MKN Nr.788)	Dalītās vākšanas konteineru vietas, konteiners kādam no iepakojuma veidiem	KOPĀ konteineri vieglajam iepakojumam	KOPĀ konteineri stikla iepakojumam	Konteineri tekstila atkritumiem
Balvu	78	18	117	53	1
Cēsu	182	25	237	196	14
Limbažu	110	28	137	133	8
Saulkrastu	53	5	73	56	5
Siguldas	16	1	24	22	5
Smiltenes	65	3	102	70	7
Valkas	30	5	48	33	5
Valmieras	242	33	316	266	13
Kopā:	**773**	**118**	**1054**	**829**	**58**

Līgumi par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu

Spēkā sadarbības līgumi ar astoņām pašvaldībām par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma nodrošināšanu pašvaldības teritorijā.

Kopējais līgumu skaits ar klientiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu 2023. gadā pieaudzis par 4,8 tūkstošiem līdz **44 388**. Aptuveni 90% no kopējā skaita noslēgti ar privātpersonām. 2023. gadā tika vērojams pieaugums noslēgto līgumu skaitā, tas bija par 2,2 tūkstošiem lielāks nekā iepriekšējā gadā.

EKO laukumu darbības rādītāji

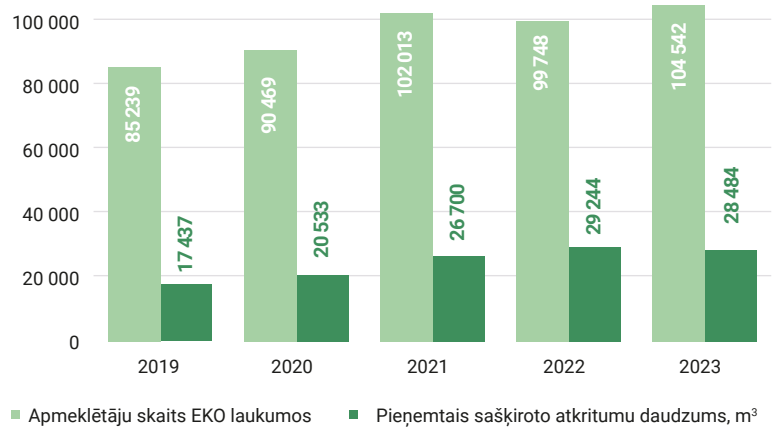

RAAC DAIBE ievesto un apglabāto atkritumu apjoms 2019. - 2023. gadā, tonnas

	2019	2020	2021	2022	2023
Ievestie atkritumi	61 687	66 026	68 034	70 512	**62 333**
Apglabātie atkritumi	27 612	30 712	28 768	28 940	**29 024**

44 388 ***Kopējais klientu skaits***

TOP 10 lielākie klienti pēc apgrozījuma

1 VALMIERA GLASS

2 SIA

3 VALMIERAS NOVADS.

4 VALMIERAS NAMSAIMNIEKS

5 cēsis

6 Valkas Namsaimnieks
Nekustamo īpašumu apsaimniekošana

7 NAMSAIMNIEKS
SABIEDRĪBA AR IEROBEŽOTU ATBILDĪBU

8 Madara '89

9 Limbažu novads

10 Smiltenes novadā sanāk!

Risku vadība

Uzņēmuma darbība pakļauta gan ekonomiskiem, gan sociāliem riskiem.

Valstī, mainoties ekonomiskajai aktivitātei ražošanas, tirdzniecības, pakalpojumu un būvniecības nozarēs, kā arī iedzīvotāju ienākumiem, tiek ietekmēts apsaimniekojamo atkritumu apjoms.

ZAAO izvērtē un savlaicīgi identificē riskus savai darbībai, lai mazinātu iespējamo finanšu un citu risku negatīvo ietekmi uz uzņēmuma darbību un finansiālo stāvokli, veicot nepieciešamās korekcijas darbības nodrošināšanai un risku minimizēšanai.

2023. gadā identificēts finanšu instrumentu izmantošanas risks, kas saistīts ar aizņēmumiem no kredītiestādēm, kuriem noteikta mainīga procentu likme, kas var radīt ietekmi uz naudas plūsmu. Kredītrisks, kas saistīts ar pircēju parādiem, tiek vadīts, regulāri uzraugot klientu maksājumu disciplīnu.

Ir apzināts finanšu stāvokļa risks, kas saistīts ar Krievijas karu Ukrainā, kas rada energoresursu cenu pieauguma un inflācijas risku uzņēmuma darbībai nepieciešamo resursu iegādei.

Meitas uzņēmums "ZAAO ENERĢIJA"

Saražotā elektroenerģija

1065,2 MWh

Lietderīgā siltumenerģija

366 MWh

Tiešo SEG emisiju samazinājums no poligona biogāzes ieguves

4797 tCO2

Uzņēmums nodrošina nepārtrauktu poligona biogāzes ieguvi no atkritumu apglabāšanas 1. un 2. atkritumu krātuvēm. 2023. gadā savākti 652 669 Nm3 biogāzes.

Biogāzes izmantošana siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanā 2023. gadā:

- Saražotas **1065,2 MWh** elektroenerģijas.
- **954,2 MWh** elektroenerģijas tika pārdota elektroenerģijas brīvajā tirgū.
- Efektīvi izlietotas **366 MWh** siltumenerģijas. Apkures sezonā siltumenerģija lietderīgi izmantota biroja telpu, ražošanas ēku un DTP URDA apsildei, kā arī beramkravu žāvēšanai.

RAAC Daibe saražotās elektroenerģijas apjoms pa gadiem (biogāzes koģenerācijas stacija kopā ar saules elektrostaciju, MWh)

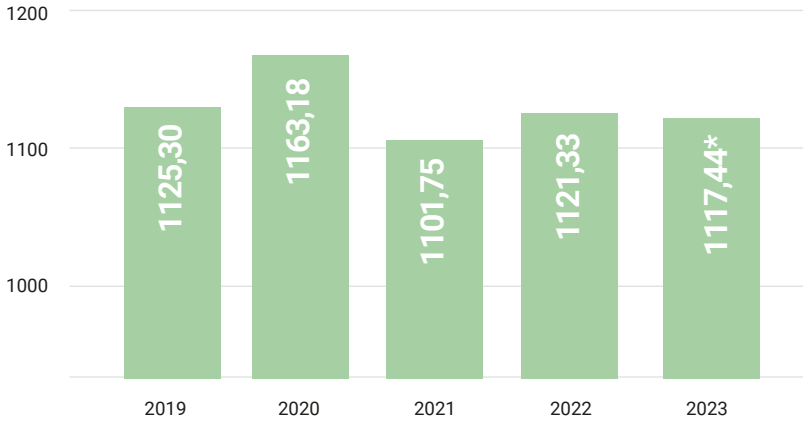

Biogāzes koģenerācijas stacija un saules elektrostacija kopā saražoja ~115%, jeb par 15% vairāk no RAAC Daibe kopējā elektroenerģijas patēriņa, kas 2023. gadā bija 856,7 MWh.

23. oktobrī SIA "ZAAO Enerģija" izslēgta no LR Uzņēmumu reģistra.

Attīstības prioritātes

ZAAO turpinās mērķtiecīgi uzlabot un optimizēt procesus, veicinot produktivitāti. Tāpat turpināsim ieviest labas korporatīvās pārvaldības principu attīstīšanu uzņēmumā, pārvaldīt uzņēmuma darbības ietekmi uz vidi un ieviest uzlabojumus savā darbībā, tādējādi uzņēmuma mērķu un arī Latvijas aprites ekonomikas un ES Zaļā kursa mērķu sasniegšanu.

Esam apņēmības pilni sākt darbu pie Vidzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2027. gadam ieviešanas, kurā šobrīd viens no mūsu mērķiem ir Vidzemes Atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra izveide. Esam arī divu Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģiona poligonu apvienošanas procesā, kā rezultātā poligons "Kaudzītes" tiks pievienots ZAAO saskaņā ar reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plānā noteikto.

Liels izaicinājums ir jaunā bioloģiski noārdāmo atkritumu savākšanas pakalpojuma ieviešana un tālāk jau to pārstrāde jaunajā rūpnīcā, lai sagatavotu labu tehnisko kompostu.

Esam ieplānojuši investīcijas turpmākajai Aprites ekonomikas centra DAIBE attīstībai, kā arī ir iesētas sēklas Aprites ekonomikas centru izveidei Valmierā un Cēsīs, tādējādi veicinot atkritumu saimniecības attīstību Vidzemē, virzoties aprites ekonomikas virzienā.

Nozīmīgs aspekts ir ZAAO pakalpojuma kvalitātes nodrošināšana, nepārtraukta uzlabošana un attīstība, skatoties tehnoloģiju un digitalizācijas virzienā, kas ir nozīmīgi, lai veicinātu atkritumu apsaimniekošanas reģiona izaugsmi un ieņemtu stabilu vietu tirgū.

Viens no šī gada mērķiem ir pakāpeniski samazināt poligonā noglabājamo sadzīves atkritumu apjomu, attīstot atkritumu dalītu vākšanu un meklējot pārstrādes iespēju attīstību.

ZAAO savu mērķu īstenošanā pastarpināti ietekmē ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu

Noglabāto atkritumu apjoma samazināšana, atkritumu apsaimniekošanas procesu SEG emisiju mazināšana